Nr. 49 (2417) 5 decembrie 1991

8 decembrie—Ziua alegerilor prezidenţiale

Tristă împărţire pe echipe

Un an şi jumătate în urmă, cînd am acceptat să conduc direcţia culturală a Chişinăului, am auzit un fel de suspiciuni-precizări-reproşuri: că sînt din echipa lui Cristin!

Acum sînt sunat pe la ora 12 de noapte, sînt sunat la serviciu, sînt oprit pe drum şi intervievat pentru radio şi TV sub imperiul aceleiaşi întrebări sacramentale: din ce echipă eşti?

În afară de echipa de fotbal a satului meu natal Sofia, echipa de fotbal a Institutului Pedagogic din Bălţi, echipa TVC a aceluiaşi institut şi echipa de fotbal a Academiei, pentru care m-am produs cu pasiune, în alte echipe... nu joc.

Nu sînt în nici o echipă. Sînt dintr-o mare tristeţe, provenită din împărţirea neamului nostru în echipe. O mînă de oameni pe-o palmă de pămînt nu mai ostenesc cu împărţeala; o mînă de oameni, un neam cu un pumn de cenuşă trasă în toate părţile la turta lipsă...

S-a întors o lume spre noi acum cîţiva ani, cînd — la apelul scriitorilor întruniţi în acele adunări de pomină, cînd s-a declarat vot de blam guvernului, — neamul întreg s-a deşteptat şi a realizat o consolidare de care nu mai credea că e în stare. Atunci, la acele spectacole de consolidare, s-a întors lumea către noi.

La «net-net-netul!» lui Bondarciuk au urmat «jos Bondarciuk! jos Grosu! jos C. C.-ul! scriitorii şi poporul!...» şi toate celelalte tot în aceeaşi cheie pînă în binecuvîntata zi cînd — cu ochii înlăcrimaţi către tricolorul arborat pe Parlament! — tot neamul îl legăna pe dl Mircea Ion Snegur în refrenul de dragoste «Mircea Snegur şi poporul!».

Dar sportu-i sport, jocul de-a echipele e potrivit unde e potrivit, «sus!» şi «jos!» sînt exerciţii fizice care nu pot continua la nesfîrşit, căci sîntem ridicoli în faţa lumii, care parcă-parcă să ne bage-n seamă, dar nu pricepe ce-i cu noi.

Criticăm bolşevismul, care ne-a adus acest «sus-jos!», dar în fond tot bolşevici rămînem.

America, Germania, Anglia, Japonia etc., după ce-şi schimbă prin alegeri conducătorii, nu încetează să-i preţuiască pe cei destituiţi. Să ne amintim de Margaret Thatcher, Willy Brandt, Giscard d'Estaing, Richard Nixon (cu tot Watergate-ul lui!), Ronald Reagan... De la Lenin la vale toţi conducătorii socialişti au condus pînă la moarte, pînă la închisoare ori pînă la răsturnare.

Noi, cu felul nostru de a fi, cam pe unde sîntem? — în Europa ori în miezul imperiului, care nu mai găseşte un cuvînt de bine pentru cei dinainte?

E haos, e încurcătură, e nelinişte în sufletele oamenilor noştri şi e puţină mîngîiere că e haos, e încurcătură, e nelinişte şi-n sufletele altor oameni şi ţări din jur şi de pe mai de parte.

În jurul cui s-ar încrede şi s-ar înălţa lumea noastră, amăgită de atîtea ori? Care-i bărbatul acestui neam care-ar mai putea scutura neîncrederea acestui popor păţit?

«Mircea Snegur şi poporul!...» Sună unanim refrenul. Nu mai e valabil? Poate apanajul emoţional e mai greu de reprodus, dar Mircea Snegur e cu poporul. De faţă-s toate semnele, dar m-aş referi la două, pentru că ele fac parte din categoria situaţiilor în care omul se vede cu tot ce are în el mai virtuos ori mai josnic.

În faţa Tiraspolului în fierbere s-au pierdut toate figurile de odinioară ale conducerii Moldovei... Vă amintiţi mulţimea de lume — specific tiraspoleană, amestecată cu găgăuzi, care nu contribuiau deloc la concilierе?... În faţa zecilor de mii de tiraspoleni nu era deloc simplu să prezinţi argumentele pe care — de la zeci de poşte se vedea! — tiraspolenii nu vor să le audă! Şi cum să te audă cel cu degetele în urechi?

În faţa Tiraspolului agresiv (şi la direct!) dl Mircea Ion Snegur a strigat afirmarea ceea încrîncenată: Sînt fiul acestui neam şi nu mă lepăd de el orice s-ar întîmpla! (Mă iertaţi dacă nu citez întocmai!)

A zis-o cu demnitate şi cu tact în acelaşi timp şi nu a fost nevoit să fugă de mulţimea aţîţată... E vorba de al doilea semn care ni-l indică pe Mircea Snegur candidat potrivit să ne treacă prin aceşti ani de multe încercări de tot felul...

Trăim un timp în care mulţimea se adună şi se aţîţă foarte repejor — o ducem greu. Problemele pe care ni le-am propus să le rezolvăm şi pe care trebuie să le rezolvăm, ca să devenim cu adevărat independenţi şi să dispunem ulterior cu demnitate de destinul nostru, sînt din categoria celor în care-şi bagă codiţa şi marele dirijor — CENTRUL... Să numărăm pe degete şi să vedem că cel puţin în trei cazuri felul de a fi al dlui Mircea Snegur ne-a salvat de vărsări de sînge mai spornice decît în Tbilisi.

Nu mai punem preţ pe viaţa omului?... E una să declari grija pentru om şi e alta — aceste semne de grijă reală.

Sînt clare jocurile fariseice din Transnistria şi din sud — e la mijloc acel-aşi dirijor pe jumătate nevăzut... Prin forţarea evenimentelor adeseori sîntem nevoiţi să facem şi noi jocul acesta al CENTRULUI. Oare chiar nu se vede?

Intelectualitatea de creaţie nu face jocul nimănui — au de lucru şi scriitorii, şi actorii, şi compozitorii. În toate aceste polemici rostul intelectualităţii ar fi poate să vegheze sau să stimuleze cultura acestor polemici, cultura pluralismului de opinii care nu are nimic comun cu nerespectarea legilor, cu încălcarea oricărei bune-cuviinţe, cu atacurile neadmise în cele mai deşănţate probe sportive.

«Adresarea» scriitorilor, pe care am semnat-o alături de majoritatea confraţilor mei, e foarte înrudită cu «adresarea» scriitorilor de acum patru ani, cînd tot la consolidare vă chemam. Astăzi acest element de consolidare a mai multora e dl Mircea Ion Snegur, pe care-l prezint cu toată consideraţia şi pe care vă îndemn să-l susţineţi în continuare, ca s ă n e s u s ţ i n ă!

Ce-ar mai fi de precizat?... Personal, după o tentativă şugubeaţă din ultima preelectorală, m-am convins că nu pot realiza o carieră politică — îmi lipsesc foarte multe calităţi strict necesare unui politician. Nici nu mi-am făcut un hobby din a fi perîsoană de încredere în zilele fierbinţi ale preelectoralelor, şi dacă am răspuns la cîteva invitaţii, am făcut-o pentru că am crezut şi cred în oamenii politici care au devenit Ion Druţă, Nicolae Dabija, Ion Hadîrcă, Ion Borşevici şi Lida Istrati. Acum vorbesc ceea ce cred despre domnul Mircea Ion Snegur...

Referitor la ceea ce crede altă lume despre domnul Mircea Ion Snegur... E firesc să existe şi alte păreri — sînt semne dintr-o democraţie pe care o deprindem cu greu. Sînt semne salutabile, dacă toate provin din grija pentru neam şi converg spre acelaşi sentiment suprem de patriotism. Şi dacă lucrurile-s de proveniena asta, atunci autorii profeţiilor sumbre îşi doresc — ei în primul rînd! — să nu li se împlinească aceste fatale gînduri şi neamul să aibă noroc de PREŞEDINTE.

Pentru că numai aceste năzuinţe ne înnobilează actuala campanie preelectorală: vrere de bine neamului

Alte gînduri şi alte năzuinţe nu am avut nici eu.

Iulian FILIP